

"Velâyet yollarının ve tarikat şubelerinin en mühim esası, ihlâstır. Çünkü ihlâs ile hafî şirklerden halâs olur." Bu ifadeleri izah eder misiniz?

İhlas, saf ve temiz, içten, riyasız, samimi sevgi ve bağlılık mânalarına gelir.

İhlâs yapılan her işte ve bilhassa ibadetlerde sadece Allah'ın rızasını gözetip; gösteriş, riyadan sakınmak, amelleri başka şeylere alet etmemektir.

İhlas, ibadetleri sırf Allah emrettiği için yapmaktır. Yani yapılan ibadet ve işlerde hiçbir karşılık ve menfaati, hakiki ve esas gaye etmeyerek, yalnız ve yalnız Allah rızasını esas maksad ve gaye edinmek, riyakârlıktan ve gösterişten uzak olmaktır.

"Ubudiyet, emr-i ilâhîye ve rıza-yı ilâhîye bakar. Ubudiyetin dâîsi emr-i ilâhî ve neticesi rıza-yı Haktır. Semerâtı ve fevâidi uhreviyedir..." (Lem'alar, 13. Nota)

İhlâs, kişinin ifa ettiği ibadetlerini ancak Allah'ın havl ve kuvvetiyle yaptığını bilmesidir. İnsan böylece yaptığı ibadetlerine güvenmekten, gururdan ve şirk-i hafiden, yani gizli şirkten kurtulmuş olur. Maddî menfaat cihetinden gelen rekabet, makam sevgisi, şan ve şöhret düşkünlüğü gibi haller, birer manevî hastalıktır. İhlasın zıddı olan riya ve gösteriş "*şirk-i hafî*" yani gizli şirkidir. Her işinde ihlası ve Allah'ın rızasını esas alan kişi, gizli şirkten kurtulur.

Kalbinde riya ve gösteriş olan birisinin velayete vasıl olması mümkün değildir. Çünkü evliya demek, Allah'ın dostu olmak demektir. Allah'tan başkasının teveccühüne talip olanlar, başkalarına iltifat edenler, gizli şirke düşer. Gizli şirkte olanlar ise veli olamazlar. Bu yüzden tarikatta ilk ve en mühim esas, riyadan sakınmak ve ihlas ile hareket etmektir.

İhlâs, kalb temizliğinin ve samimi niyetin delilidir. Kişinin maddî ve manevî bütün varlığı ile Allah'a kul olması ve hiçbir şeyi ibadetlerine gaye etmemesidir. Cenab-ı Hakk'ın rızası ihlâs ile kazanılır. Onun için yalnız Cenab-ı Hakk'ın rızasını esas maksad yapmak gerekir. Allah'ın bir kişiden zerre kadar razı olması, o insan için en büyük bahtiyarlık ve saadettir.

Hidayet rehberleri olan bütün peygamberler, ihlâsla yoğrulmuş şahsiyetlerdir. Onlar, tebliğlerinde ve diğer bütün işlerinde Allah'ın rızasından başka bir gaye ve maksat gözetmemişlerdir.

Bu dünyada, hususan ahirete ait hizmetlerde en mühim bir esas, en büyük bir

kuvvet ve en yüksek ahlâk ihâstır. Halis niyet ile bir şeyi isteyen, o arzusuna kavuşur. O halis niyetinin meyvesini dünyada görmese bile, Cenab-ı Hak, onun karşılığını ahirette mutlaka verir. Evet, samimi bir ihlâs, şerde dahi olsa neticesiz kalmaz.